

Konsulat Generalny R.P.
w Charkowie
Nr. 126/tjn.

ODPIS

Charków - dnia 22 marca 1930 r.

ŚCIŚLE TAJNE!

Trzymać pod zamknięciem

Ogólne oświetlenie tendencji procesu

"Spiłki Wizwolenja Ukrainy"

Po dwóch tygodniach trwania publicznego procesu w sprawie S.W.U. można sprecyzować następujące wnioski, co do ogólnych tendencji ze strony sowieckiej przejawiających się w tym procesie:

I. Za wszelką cenę usiłują przedstawić dawnych i obecnych działaczy kierunku UNR, jako zdrajców i sprzedawców sprawy prawdziwej niezależności UKRAINY, w sensie nadawanym pojęciu niezależności przez stronę sowiecką.

II. W tym celu udowadnia się, że politycy obozu UNR "sprzedawali" en gros i detalicznie sprawę ukraińską każdemu obcemu państwu, mogącemu być tu zainteresowanym - od POLSKI i RUMUNJI, aż do dalekiej JAPONJI włącznie.

III. Niemniej jednak, jednocześnie spostrzega się dążenie wykazania dobitnie i dokumentalnie, że ci sami politycy UNR bynajmniej ostatecznie nie myśleli być lojalnymi do końca względem swych protektorów.

IV. To ostatnie zarysowało się niedwuznacznie w zeznaniach NIKOWSKIEGO, byłego ministra Spraw Zagranicznych UNR, które to zeznania /bez wątpienia reżyserowane przez GPU/ dostarczyły wiele materiałów, przedstawiających polityczną emigrację ukraińską w świetle mocno dwuznacznym w stosunku do POLSKI, jak również wogóle za wielce spodloną moralnie.

V. Również przy okazji zeznań NIKOWSKIEGO ujawniło się, iż w ręku Sowietów znajdują się bardzo bogate archiwalja Rządu UNR i jego placówek dyplomatycznych w tej liczbie i Warszawskiej Misji Dyplomatycznej UNR.

Oskarżyciel społeczny, wiadomy P. LJUBCZENKO, wyciągał na scenę liczne urzędowe dokumenty i noty dyplomatyczne UNR - na poparcie różnych swoich twierdzeń. W tej liczbie były też noty protestacyjne wyżej wymienionej Warszawskiej Misji do MSZ, np.: nota na 29 stycznia 1920 o kwestjonowanych przez UNR wystąpieniach i działaniach niektórych przedstawicieli W.P., w tej liczbie Komendanta miasta KAMIENCA PODOLSKIEGO - OCETKIEWICZA oraz niewymienionego imiennie na procesie jakiegoś komendanta miasta BORSZCZOWA /, który miał nieprawnie przetrzymać kurjera dyplomatycznego rządu UNR i nawet otworzyć więziona przez tegoż pocztę dyplomatyczną/.

Pozatem figurowały na procesie różne instrukcje, zestawienia informacyjne i pisma MSZ Rządu UNR do jego placówek zagranicznych oraz odpowiedzi tych ostatnich. W szczególności cytowano korespondencję z poselstwami UNR w BUKARESZCIE, WIEDNIU i BERNIE.

Dokładny raport sprawozdawczy o przebiegu procesu prześle

J. Rybicki